

120 - річчя Національного технічного університету

"Харківський політехнічний університет"

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

5 - річчя Спілки фахівців з Безпеки життєдіяльності

ХАРКІВ

2005

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
РАДА РЕКТОРІВ ХАРКІВСЬКОГО ВУЗІВСЬКОГО ЦЕНТРУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ МНС В ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ХАРКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД "ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА"
ІТЦ "ДІАГНОСТИКА"

СПІЛКА ФАХІВЦІВ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

120 - річчя Національного технічного університету

"Харківський політехнічний університет"

5 - річчя Спілки фахівців з Безпеки життєдіяльності

ТЕЗИ

доповідей науково-методичної конференції

"БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ"

УДК 614.8(075.8)

Тези доповідей науково-методичної конференції "БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ".
Харків, 2005. -162 с.

У збірнику приводяться тези доповідей науково-методичної конференції «Безпека життєдіяльності», в яких розглянуто питання пов'язані з проблемами небезпеки підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища, безпеки людини у сучасних умовах, моніторингу навколишнього середовища, ролі інформаційних та експертних систем у вирішенні питань безпеки життєдіяльності, а також робота спілки фахівців з питань БЖД у м. Харкові.

Збірник упорядкували :

Березуцький В.В.

Кононенко Н.О.

ЗМІСТ

1. Проблеми безпеки життєдіяльності Харківщини - шляхи вирішення, перспективи.....	6
2. Навчання з наукового напрямку БЖД.....	18
3. Небезпека підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища.....	38
4. Сучасні техніка та обладнання захисту природи та людини.....	57
5. Моніторинг навколишнього середовища.....	81
6. Безпека людини в сучасних умовах.....	89
7. Інформаційні та експертні системи у вирішенні питань безпеки життєдіяльності.....	122
8. Робота спілки фахівців з питань безпеки життєдіяльності.....	128
9. Харківщина, студентство, екологія.....	137

5. МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ГІДРОХІМІЧНИЙ МОНІТОРИНГ В МЕЖАХ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ

Ю.А. Гльєвська

Український науково-дослідний інститут екологічних проблем, м. Харків

Аналіз сучасного стану системи моніторингу поверхневих вод в межах ЧЗВ показав, що відомчі мережі та програми з моніторингу не узгоджені між собою, має місце дублювання спостережень та їх недостатність.

Розробка заходів щодо вдосконалення моніторингу в межах ЧЗВ здійснювалася згідно з основними положеннями Державної системи моніторингу та з врахуванням особливостей ЧЗВ.

Запропонований перелік заходів щодо вдосконалення моніторингу гіdroхімічного стану поверхневих вод ЧЗВ передбачав:

1. Проведення всіма відомствами, які займаються моніторингом вод, узгодження: **переліків** показників хімічного складу та інших властивостей води; **методик** проведення натурних гіdroхімічних досліджень і стаціонарних хіміко-аналітичних робіт; **засобів** обробки та надання інформації; **єдності** протоколів та **сумісності** програмних продуктів, які використовуються для обробки даних і підготовки звітів.

2. Проведення регулярного контролю якості води на притоках та водоймах басейну Прип'яті в межах ЧЗВ.

3. Необхідність встановлення нових пунктів спостереження на річках басейну Прип'яті за межами ЧЗВ на відстані 500 м і проведення на них регулярного контролю якості води в режимі контролю, який встановлено в межах ЧЗВ; здійснення врахування підприємств, що розташовані на відстані 500 м від меж ЧЗВ, та контролю за скиданням ними стічних вод.

4. Необхідність здійснення спостережень за гіdroхімічними показниками за програмами, згідно КНД 211.1.1.106-2003 [1].

5. Необхідність дотримання вимог "Єдиного міжвідомчого керівництва по організації та здійсненню державного моніторингу вод" [2].

6. У випадках, коли у пунктах контролю епізодично спостерігається високе забруднення та екстремально високе забруднення (за критеріями [2]), створення автоматизованої системи контролю якості природних вод.

Крім того, на випусках підприємств з підвищеним ризиком виникнення аварій та залпових скидів, розташованих на відстані 500 м від меж ЧЗВ, які можуть заподіяти високе або екстремально високе забруднення вод, створення водокористувачами автоматизованої системи контролю стічних вод.

1. КНД 211.1.1.106-2003 Організація та здійснення спостережень за забрудненням поверхневих вод (в системі Мінекорсурсів). –Київ, 2003. –с. 64. (Керівний нормативний документ).

2. “Єдине міжвідомче керівництво по організації та здійсненню державного моніторингу вод”, (Міжвідомчий нормативний документ). –Київ, 2003.

МОНІТОРИНГ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ В ЗОНІ РОЗТАШУВАННЯ ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

А. В. Колісник

Український науково-дослідний інститут екологічних проблем, м. Харків.

Одержання та накопичення гідробіологічної інформації стосовно структури та функціонування водних об'єктів є складовою частиною сучасної концепції охорони природи в Україні. Основою її є створення системи та проведення біологічного моніторингу водних екосистем. Біологічний моніторинг, на відміну від інших систем аналізу якості вод чи стану екосистем, найбільшою мірою відповідає меті всебічно характеризувати ситуацію простими, але надійними і доступними для практичного застосування методами. Але до цього часу проблема створення комплексу гідробіологічних методів, які б відповідали вказаним вимогам, та їх апробація повністю не вирішена.

На даний час в Україні діє 42 теплові електростанції і близько 30 теплоелектроцентралей. Оскільки моніторинг навколишнього середовища є важливим інструментом ефективного управління якістю навколишнього природного середовища, своєчасного попередження про шкідливий вплив забруднювачів на здоров'я населення, атмосферне повітря, водні об'єкти, ґрунти та ґрунтові підземні води і т. д., а

ТЕЗИ

Доповідей науково-методичної конференції
"Безпека життєдіяльності"

Підп. до друку _____
Формат 60x84 1/16 Папір газетн. Друк - різнографія.
Умовн.-друк. арк. Облік - вид.арк Тираж - прим.
Зам. Ціна договірна

Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
61002, Харків, вул. Фрунзе 21

Ч.п. Азамаєв, 310144, Харків, вул. Героїв Праці 17, к.470

Спілка фахівців з безпеки життєдіяльності

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР:

61002, Харків, вул. Фрунзе, 21
Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"
каф. "Охорона праці та навколишнього середовища"
корпус У1, 12 поверх, ауд. 1201

Тел. (057)707-64-65
707-66-65

www.safetyliving.narod.ru
E-mail: qwer@kpi.kharkov.ua.